

Долазак првог слона у Београд, 1932, изазвао је огромно интересовање ондашњих Београђана. На плакату, специјално штампаном за ту прилику, писало је: „У Београду, с допуштењем височајше србске власти, имаће Емилија Лесерф чест представити на виђење великог, лепог и мушког елефанта (слона, фила), који велики зубе има, од највећег је рода и који је и у Паризу, Бечу и Пешти од највеће господе с великим задовољством гледан.“

Прекјучерашњи спектакл, у „рупи“ на Аутокоманди, са пропагандном увертиром „Сви на Маракану“, са сигурицом типа „после меча са ОФК, медаље шампиону уручује Звездан“, управо онај чији је ОФК, са пет победа у шест последњих кола, на време избегао испадање; са промтним Звездановим одговором „Слободи“ и „Партизану“ како „првенство никад није било регуларније“ - све то ме асоцирало на ону атракцију с доласком првог слона са „местом виђења на Сави, у лађи спровођу Тумрука“. Млађарија први пут са „Звездом“ на јутрење, старији после шест дугих и сушних година, тек - 40.000 душа видело је пехар шампиона Србије. Напредњак Кокеза се „захвалио свлачионици“, Тончев се сликао, Човића не би да раубују јер је, у најави, други тријумф. „државног задатка Звезда“ (сећате ли се пројекта „Европска Звезда“ који су, наводно „у Ћинђићево име“, гурали овај исти Горан Весић и Жика Паук?)... Већински, црвено-бели, плебс у Србији коначно је подмирен, ПВ испунио прво изборно обећање, па још малчице подигао рејтинг. Има игара, ко ће сад да тражи хлеба преко поплава...

Све се некако поклопило. „Шабач је одбрањен!“, рапортирао је први ђенерал српске војске и морнарице фактичком главнокомандујућем. Не знам шта на ово каже формалноправ(н)и врховни командант, нити поплавлени Славонци с оне стране моровићких шума, али моји потопљени Семберци се јавно хвалишу како је, у одбрану Мачве и Срема, узидан и део њихове жртве.

А сада: „Свако ко узме динар од помоћи биће кажњен, немојте ме схватити буквално, као да ће му рука бити одсечена... Сваки динар који се уплати за помоћ и санацију од поплава мора да дође и на мој сто... Контролишем сваки динар... Покушаћемо да енергију људи која је неретко важнија од новца, искористимо и постигнемо добре резултате...“

Судећи по вокабулару којим је ПВ командовао улазак у фазу Б обнове разрушене земље, верујем да су његови амерички ПР саветници озбиљно ишчитавали извештаје ЦК КП Србије, из листа „Црвена застава“ (април 1949), о „питањима партијског рада у сељачких радним задругама“, којих је, само у Војводини, тада било 677, све са питорескним именима попут: „Коча Поповић“ из Оџака, „Ново доба“ у Иригу, „Сава Ковачевић“ Врбас, „Тито“ Станишић, „Мичурин“ (онај самоуки совјетски калемар) из Бечеја, „Црвена звезда“ Јаково, „Марко Орешковић“ Кикинда, „Црвени пролетер“ Качарево... Нарочито онај део који се односи на подбачаје у остварењу планираних резултата: у Врбасу су, рецимо, планирали принос кукуруза од 1800 кг, а постигли само 1150 кг по јутру, јер није „вршено дрљање кукуруза у ницању, није трипут окопавано, већ само једанпут или двапут“; у Јакову су преоптимистично пројектовали 40 ждребади на 130 кобила; у другим местима погрешно рачунали трудодан појединих задругара... Заједничко за све другарске критике појава у колхозима и совхозима јесте сумња да све то може да буде „резултат штеточинског рада непријатељских елемената који на тај начин хоће да нанесу штету држави“, из чега произилази потреба да се „што јасније потцрта улога партијске организације у изradi и извођењу плана“.

(Данас)